

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE

pentru ratificarea Acordului între Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungară, România și Republica Turcia privind Proiectul Nabucco, semnat la Ankara la 13 iulie 2009.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Proiectul de act normativ a fost inițiat în baza Legii nr. 590/2003 privind tratatele, art. 19, alin. 1, litera a), care prevede că tratatele la nivel de stat, oricare ar fi domeniul de reglementare al acestora, se supun Parlamentului spre ratificare prin lege. Acordul privind Proiectul Nabucco a fost semnat în numele celor cinci state care ar urma să fie tranzitate de sistemul de conducte Nabucco, inclusiv de către România, la nivel de prim-ministru.

1. Descrierea situației actuale

Principalul risc la adresa securității aprovizionării cu hidrocarburi îl reprezintă faptul că aprovizionarea cu gaze naturale este realizată de un singur furnizor extern - Federația Rusă.

În prezent, comparativ cu țările din regiune, România este mai puțin dependentă energetic de importurile de hidrocarburi (grad dependență cca 35%).

În acest context, fără a ignora existența altor proiecte energetice în regiune, prin susținerea proiectului Nabucco, care reprezintă principala componentă a Coridorului Sudic de transport al hidrocarburilor către Europa, se realizează o diversificare energetică, cu beneficii în favoarea țărilor producătoare, țărilor de tranzit și a celor consumatoare, precum și creșterea competiției în sectorul gazelor naturale.

Proiectul Nabucco prezintă o importanță deosebită pentru România având în vedere că prin implementarea acestuia se realizează diversificarea surselor de aprovizionare cu energie și a rutelor de transport.

La realizarea proiectului Nabucco participă șase firme: Botas (Turcia), Bulgargaz (Bulgaria), Transgaz (România), Mol (Ungaria), OMV (Austria) și RWE Gas Midstream GmbH (Germania), fiecare cu o participație egală de 16,67% în cadrul consorțiului de proiect „Nabucco Gas Pipeline International GmbH” (NIC), cu sediul în Austria.

Acordul privind Proiectul Nabucco a fost semnat la data de 13 iulie 2009, la Ankara, de către cei cinci prim-miniștri din statele partenere la proiect.

Semnarea Acordului a fost aprobată de Președintele României în baza Memorandumului nr. M1-2734 din 10.07.2009, inițiat de Ministerul Afacerilor Externe, avizat de Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, precum și de Primul – Ministru al Guvernului României. Memorandumul a fost aprobat în ședința de Guvern din 12 iulie 2009.

Acordul a fost negociat și convenit de către delegațiile din Austria, Bulgaria, Ungaria,

România și Turcia, în cadrul Conferinței Interguvernamentale Nabucco (IGC), lansată de Comisia Europeană, la Bruxelles, la data de 22 ianuarie 2009 și încheiată la Viena, la 22 iunie 2009. Comisia Europeană a acționat în calitate de facilitator al negocierilor, asigurând și secretariatul IGC.

Acordul a fost semnat în numele României de domnul Emil Boc, Primul - Ministru al Guvernului României.

Încheierea Acordului privind Proiectul Nabucco are în vedere stabilirea unei baze juridice și a principiilor care vor sta la baza materializării sale, oferind potențialilor investitori și furnizori garanția că statele partenere vor asigura un mediu propice și sigur pentru implementarea Proiectului și un regim similar în toate statele care ar urma să fie tranzitate de sistemul de conducte Nabucco, inclusiv în Turcia, care nu este membru al Uniunii Europene.

Acordul constă în două părți: documentul de bază și anexa.

Preambulul prevede și sprijinul Germaniei pentru acest Proiect, deși nu este stat semnatar al Acordului.

Proiectul Nabucco este definit ca fiind "Sistemul de conducte Nabucco", inclusiv Facilitățile auxiliare, care va conecta Punctele Inițiale de Intrare cu terminalul Baumgarten din Republica Austria, incluzând dezvoltarea, evaluarea, proiectarea, achiziționarea, construcția, instalarea, finanțarea, asigurarea, proprietatea, funcționarea, exploatarea comercială, repararea, înlocuirea, restaurarea, întreținerea, extinderea, protecția, dezafectarea și activitățile asociate sau auxiliare la acestea, în ceea ce privește Proiectul Nabucco.

Gazoductul va avea o lungime totală de 3296 km (Turcia - 2000 km, Bulgaria - 400 km, România - 460 km, Ungaria - 390 km și Austria - 46 km) și o capacitate transport finală maximă de 31 miliarde metri cubi anual, pe întreaga sa lungime. Proiectul Nabucco are în vedere trei puncte inițiale posibile de intrare, situate pe granița de est și, respectiv, pe granița de sud a Republicii Turcia și cu punct final în nodul tehnologic Baumgarten din Austria.

Sistemul de conduce Nabucco va fi construit, deținut și operat, în conformitate cu prevederile Acordului, Acordurile de Sprijin al Proiectului (acorduri care vor fi guvernate de dreptul privat și vor fi încheiate în sprijinul Acordului Interstatal Nabucco, între fiecare Stat Parte și Compania Internațională Nabucco împreună cu Compania Națională Nabucco relevantă, privind aspecte care includ condițiile de reglementare și protejarea investiției) și contractelor guvernate de dreptul privat încheiate între Compania Internațională Nabucco și Companiile Naționale Nabucco, sau de către oricare dintre aceste companii între ele sau cu părți terțe.

Fiecare Stat Parte va acorda cele mai favorabile condiții de reglementare, nediscriminatorii pentru implementarea Proiectului, în conformitate cu prevederile stabilite de Acord și va depune eforturi de a lua toate măsurile legislative care sunt, în mod rezonabil, necesare pentru a permite implementarea Activităților Proiectului în conformitate cu dreptul național, al Comunității Europene și dreptul internațional. Această prevedere nu va fi interpretată ca fiind aplicabilă tratatului privind impozitele față de Companiile Nabucco.

Statele Părți vor permite operarea companiilor naționale Nabucco și posibilitatea transferării drepturilor lor de comercializare Companiei Internaționale Nabucco.

Acordul se referă, de asemenea, la deciziile adoptate de Autoritățile Statelor Părți ale

Republicii Austria, Republicii Bulgaria, Republicii Ungare și României, înainte de intrarea în vigoare a prezentului Acord, de a acorda exceptări de la articolele 18 și 25, paragrafele 2, 3 și 4 ale *Directivei 2003/55/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003* privind regulile comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale, extinzând totodată prevederile privind procedura de alocare a capacității și accesul terților și în cazul Turciei.

În privința relației Acordului cu alte tratate, se prevede în mod expres că Acordul nu va afecta drepturile și obligațiile Statelor Părți care decurg din tratate, inclusiv cele care rezultă din *Tratatul Cartei Energiei*, la care sunt parte toate Statele Părți, și cele care decurg din *Tratatul Uniunii Europene* pentru Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungară și România.

Nici o prevedere din Acord nu obligă Statele Părți să finanțeze Proiectul Nabucco sau să accepte responsabilități de natură financiară în legătură cu Proiectul Nabucco.

În domeniul fiscal, ar urma să se aplice un tratament care să nu fie mai puțin favorabil decât cel aplicabil rezidenților și altor întreprinzători locali sau proiectelor transfrontiere similare. Suma cumulată a veniturilor nete obținute de Compania Internațională Nabucco (venituri brute minus costurile inițiale ale Companiei Internaționale Nabucco) va fi distribuită, în vederea stabilirii taxelor la care Statele Părți sunt îndreptățite, proporțional cu partea pe care fiecare Stat Parte o deține din lungimea totală a proiectului Nabucco. Dividendele primite de Compania Internațională Nabucco de la Companiile Naționale Nabucco vor fi exceptate de la aplicarea în Austria a oricărei taxe pe profit, taxe pe venit, taxe personale sau pe societate sau oricărei taxe cu efect similar.

Statele Părți se vor abține de la impunerea oricăror Taxe suplimentare specifice Proiectului Nabucco sau taxe discriminatorii sau cerințe legale sau alte măsuri generale care au un efect similar asupra Companiilor sau asupra Proiectului care afectează condițiile economice și de finanțare ale Proiectului. Această prevedere nu se referă la măsuri generale de drept fiscal sau drept al societăților comerciale. Companiile Naționale Nabucco ar urma să beneficieze de un regim juridic și de reglementare care să le permită să aibă drepturi de proprietate și de operare asupra secțiunilor respective ale Proiectului Nabucco și asupra tuturor altor bunuri care vor fi folosite pentru Proiect, sub rezerva legislației specifice sectoriale sau a altor cerințe generale legale.

Fiecare Stat Parte va depune eforturi de a facilita, fie concesiunea, fie acordarea sau achiziționarea Drepturilor asupra Terenurilor necesare pentru realizarea Proiectului, în termeni și condiții comerciale echitabile, transparente și legal aplicabile.

De asemenea, Acordul prevede că fiecare Stat Parte va coopera și se va coordona împreună cu celelalte State Părți și cu Companiile Nabucco în ceea ce privește aplicarea standardelor tehnice, de siguranță și de mediu relevante.

În baza Acordului se va constitui un organism, **Comitetul Nabucco**, în cadrul căruia ar urma să se realizeze schimbul de informații referitoare la implementarea Proiectului și să se depună eforturi de a soluționa orice problemă sau dispută care ar putea să apară între Statele Părți la Acord. În cazul în care nu se ajunge la o soluție amiabilă, după o perioadă de nouăzeci de zile de la data supunerii ei, spre soluționare, Comitetului Nabucco, la aprecierea exclusivă a Statului Parte, acesta poate, în baza unei notificări scrise adresată celorlalte State Părți, să supună problema, spre soluționare definitivă și executorie, unui tribunal *ad-hoc* potrivit

procedurii prevăzute de Tratatul Cartei Energiei la care toate statele semnatare sunt parte. Nici un aspect privind implementarea regulilor Uniunii Europene privind concurența și ajutorul de stat sau Transportul cu privire la aplicarea acestora pe teritoriul Statelor Părți care sunt State Membre ale Uniunii Europene nu poate fi adusă în fața tribunalului *ad-hoc* de către nici un Stat Parte. În aceste cazuri, Turcia are posibilitatea de a aduce în atenția Comisiei Europene orice presupusă încălcare a dreptului Uniunii Europene de către un Stat Parte care este membru al Uniunii Europene.

Comitetul Nabucco va examina, cu celeritate, propunerile de substituie, adică posibilitatea ca în vederea facilitării punerii în funcțiune mai devreme și a implementării primei faze a Proiectului, să fie folosită capacitate de transport liberă și necontractată din infrastructură existentă sau nou proiectată. Comitetul Nabucco va fi compus din câte un reprezentant din fiecare Stat Parte. Comisia Europeană, Germania, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltarea, precum și Compania Internațională Nabucco vor avea calitatea de observatori în Comitetul Nabucco și vor putea participa la orice reuniune obișnuită a acestuia.

Statele ar urma să depună eforturi pentru încheierea Acordurilor de Sprijin al Proiectului cu Compania Internațională Nabucco și Compania Națională Nabucco relevantă.

Acordul este supus dreptului internațional public și are o perioadă de valabilitate de 50 de ani de la data intrării sale în vigoare. Acesta va intra în vigoare la data primirii de către Republica Turcia în calitate de depozitar, pe cale diplomatică, a ultimei notificări referitoare la ratificarea sa în Statele Părți.

Anexa la Acord detaliază principiile generale de alocare a capacității și ale metodologiei de tarificare.

Cu prilejul semnării Acordului privind proiectul Nabucco, a fost semnată și **Declarația comună** a Statelor Părți la Acord care conține angajamentul lor politic de a lua măsurile necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului, cât mai curând posibil, precum și intenția de a se abține de la orice act care ar fi contrar obiectului și scopului Acordului. De asemenea, Statele Părți vor depune eforturi pentru încheierea Acordului de Sprijin al Proiectului în șase luni de la semnarea Acordului privind Proiectul Nabucco.

2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege are drept scop ratificarea Acordului privind Proiectul Nabucco de către România și implicit, exprimarea consimțământului său, în calitatea sa de Stat semnatar, pentru intrarea acestuia în vigoare.

Prin ratificarea acestui Acord, România se angajează, atât în plan politic, cât și juridic, că va sprijini Proiectul Nabucco și că va acorda cele mai favorabile condiții de reglementare, nediscriminatorii pentru implementarea sa.

Realizarea Proiectului va contribui la creșterea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale prin crearea premiselor de diversificare a surselor și a rutelor de aprovizionare ale României.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Realizarea Proiectului va determina creșterea siguranței în privința aprovizionării cu gaze naturale. Totodată, având în vedere că valoarea totală a finanțărilor necesare pentru perioada de construcție a sistemului de conducte Nabucco este de cca 8,1 miliarde euro, prin investiția corespunzătoare care va fi efectuată de Compania Internațională Nabucco în România pentru construirea conductei în lungime de 460 km, cât și ulterior, prin activitățile legate de operarea și întreținerea conductei, sunt de așteptat efecte favorabile în domeniul economic. Realizarea proiectului va determina stimularea competiției pe piața internă de gaze, întărirea rolului de țară tranzitată de coridoare majore energetice de transport pentru piețele din Europa Centrală și de Vest, stimularea investițiilor conexe care vor contribui la realizarea proiectului, prin implicarea companiilor românești furnizoare de produse și servicii, inclusiv crearea de noi locuri de muncă.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Diversificarea surselor de aprovizionare va permite comercializarea unor cantități suplimentare de gaze naturale. Prin realizarea acestei investiții de o valoare considerabilă, sunt de așteptat efecte favorabile asupra mediului de afaceri, în general.

3. Impactul social

Activitățile pentru realizarea construcției și operarea conductei vor crea un important număr de locuri de muncă, estimându-se efecte favorabile în domeniul social.

4. Impactul asupra mediului

Realizarea și operarea Sistemului de conducte Nabucco urmează să se efectueze cu respectarea standardelor tehnice, de siguranță și de mediu relevante. În acest sens, companiile Nabucco vor trebui să respecte legislația internă, inclusiv convențiile internaționale în materie, și anume *Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată la Espoo, la 25 februarie 1991 și Convenția privind accesul publicului la informații, participarea sa la luarea deciziilor și accesul său la justiție în probleme de mediu, adoptată la Aarhus, la 25 iunie 1998* la care atât România, cât și Austria, unde are sediul Compania Internațională Nabucco, sunt părți.

Acordul privind proiectul Nabucco prevede obligația tuturor celor cinci state de a coopera și a se coordona în privința standardelor tehnice, de siguranță și de mediu.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Acordul prevede că nu implică obligația Statelor Părți la Acord să aibă contribuții financiare la realizarea Proiectului.

Se are în vedere ca Proiectul propriu-zis să fie finanțat din surse obținute de la BEI și BERD (cca 3,5 miliarde euro), precum și din surse atrase de la Agenții de Creditare a Exporturilor (ECA-uri), bănci comerciale (cca 4,1 miliarde euro), iar Comisia Europeană va acorda 200 milioane euro. Diferența până la 8,1 miliarde euro ar urma să se asigure prin atragerea de capital de către acționari de pe piața financiară cu eventuale garanții guvernamentale.

Implicarea în cadrul proiectului Nabucco înseamnă, în primul rând, din partea Transgaz, participarea la finanțarea acestuia conform cotei sale de participare care, în prezent, este de

16,67%. Îndeplinirea acestei obligații presupune sprijinul Guvernului României, materializat prin acordarea de garanții guvernamentale care să acopere, atât partea ce revine Transgaz aferentă împrumuturilor contractate de Compania Internațională Nabucco (cca 933 milioane euro conform estimărilor actuale), cât și partea aferentă capitalului propriu (cca 417 milioane euro) care, va fi acoperită parțial prin credite.

Garanțiile de stat acordate pentru creditele care urmează să se contracteze de către Transgaz pentru finanțarea proiectului Nabucco, se vor acorda cu respectarea legislației în domeniul datoriei publice și a ajutorului de stat.

În privința colectării de taxe și impozite ca urmare a efectuării investiției, potrivit unei estimări a Companiei Internaționale Nabucco, pe o perioadă de 25 de ani, România ar urma să încaseze cca 1 miliard euro ca impozite din activitățile Proiectului.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Reprezentantul României în Comitetul Nabucco ar urma să fie numit printr-un act normativ ulterior. De asemenea, Acordul de Sprijin al Proiectului, după negociere și semnare, în funcție de părțile la acesta și de prevederile sale, va fi supus aprobării Parlamentului prin Lege sau aprobării Guvernului, prin Hotărâre de Guvern.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ asigură compatibilitatea cu legislația comunitară. Acordul se referă, în mod expres, la excepțiile de la articolele 18 și 25, paragrafele 2, 3 și 4 ale *Directivei 2003/55/EC privind gazele naturale a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003* privind regulile comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale. În acest sens, Acordul face trimitere la deciziile adoptate de Autoritățile Statelor Părți ale Republicii Austria, Republicii Bulgaria, Republicii Ungare și României, înainte de intrarea în vigoare a Acordului, de a acorda aceste excepții, extinzând totodată prevederile privind procedura de alocare a capacității și accesul terților și în cazul Turciei.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Nu au fost identificate astfel de documente cu relevanță asupra proiectului de act normativ.

4. Evaluarea conformității cu legislația comunitară

Proiectul de act normativ asigură conformitatea cu legislația comunitară. Acordul prevede, în mod expres, că orice noțiune sau concept folosit de Acord va fi interpretat în conformitate cu jurisprudența Curții Europene de Justiție, iar în cazul în care o asemenea jurisprudență nu există, Acordul nu va afecta interpretarea viitoare de către aceasta a acquis-ului comunitar. Totodată, Acordul prevede un mecanism de consultări și amendamente în aplicarea Acordului, în situația în care se constată sau apare, ulterior, o incompatibilitate între prevederile Acordului și alt acord încheiat de către Statele Părți sau dispoziții ale legislației Uniunii Europene.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Cu prilejul semnării Acordului, s-a semnat și **Declarația comună** a Statelor Părți la Acord care conține **angajamentul politic** al acestora de a lua măsurile necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului, cât mai curând posibil, precum și intenția de a se abține de la orice act care ar fi contrar obiectului și scopului Acordului. De asemenea, Statele Părți vor depune eforturi pentru

încheierea Acordului de Sprijin al Proiectului cu Compania Internațională Nabucco și Compania Națională Nabucco, în șase luni de la semnarea Acordului.

Secțiunea a 6-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Anterior elaborării proiectului de act normativ, au avut loc consultări între Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Economiei, cu Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de instituții cu atribuții în ceea ce privește punerea în aplicare a prevederilor Acordului Nabucco. Precizăm totodată, că în cadrul negocierilor pentru convenirea prevederilor Acordului, din delegația României, alături de reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Economiei, au făcut parte reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Domeniul Energiei, Ministerul Finanțelor Publice și Agenției Naționale de Administrație Fiscală.
2. Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege prin avizul nr.1115/ 2009.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În conformitate cu prevederile *Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de Internet a Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Economiei, în vederea acordării posibilității cetățenilor și reprezentanților societății civile de a formula propuneri și observații.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Realizarea și operarea Sistemului de conducte Nabucco ar urma să se facă cu respectarea standardelor tehnice, de siguranță și de mediu relevante. În acest sens, ar urma să fie respectată legislația internă, inclusiv convențiile internaționale în materie, și anume *Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată la Espoo, la 25 februarie 1991 și Convenția privind accesul publicului la informații, participarea sa la luarea deciziilor și accesul său la justiție în probleme de mediu, adoptată la Aarhus, la 25 iunie 1998*, la care atât România, cât și Austria, unde are sediul Compania Internațională Nabucco, sunt parte.

Acordul prevede obligația tuturor celor cinci state de a coopera și a se coordona în privința standardelor tehnice, de siguranță și de mediu.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului – înființarea de noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Pe plan extern, punerea în aplicare a Acordului va fi urmărită de Comitetul Nabucco, organism instituit prin Acord. Ministerul Economiei, sprijinit de Ministerul Afacerilor Externe în limitele competențelor sale, în consultare cu celelalte ministere și agenții naționale relevante,

va asigura urmărirea implementării prevederilor Acordului pe plan intern.

2. Alte informații

Proiectul de act normativ este adoptat în baza art.26 alin. (4) din Legea nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare.

Luând în considerare necesitatea ratificării, în cel mai scurt timp, a Acordului între Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungară, România și Republica Turcia privind Proiectul Nabucco, semnat la Ankara la 13 iulie 2009, propunem ca proiectul de Lege să fie adoptat în procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

Având în vedere cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

